

גינת נוי

סוכות, מגילת קהלת

מאת הרב המקובל רבי ג'ינו ג'אן זצ"ל מיוצאי לוב

תלמידו המובהק של הגה"ק רבי יוסף גי'עאן זצוק"ל

ראש בית הדין בסרת-לוב

תשפ"א, גליון מס' לה טל: 052-7611435 מייל: y.b.daskal@gmail.com כל הזכויות שמורות ©

קהלת

[א]

הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל: (א, ב)

לשבעה דרגות חכמה הגיע שלמה, וכנגדן היה לו שבעה שמות: ידידיה, קהלת, שלמה, אגור, יקה, למואל, איתאל. ואמר שבעה הבלים, נגד שבעה כתרים של למעלה, וכל הבל אתעביד מיניה עלמא, ועלמא לא מתקיים אלא על הבל, ותאנה משמיה דר' שמעון הכל אפיק קלא ברוחה ומחייה דביה ולית קלא אלא בהבל. ותאנה על שבעה הבלים מתקיימין עלאין ותאין, ותאנה ר' יצחק ת"ח דעל הבל מתקיים עלמא, דאלמלא לא היה הבל נפיק מפומא לא מתקיים ברנש אפילו שעה חדא, כגוונא דא אמר שלמה מלוי, דעלמא מתקיים בהאי הבל, דמתקיים ביה עלמא, והאי הבל דמתקיים ביה עלמא מהבלים דלעילא קאתי, הה"ד "הבל הבלים הכל הבל", וההבלים דלעילא כתיב "כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם".

שבעה פעמים כתב שלמה המלך בקהלת הבל בפסוק זה, (הבלים הם ב' פעמים הבל). רמז גדול נתכוון שלמה המלך בזה, שמספר שבע יש בו סודות גדולים. שש מעלות לכסא, ובמעלה השביעית יושב הקב"ה, שכתוב "וינח ביום השביעי". שבע סימנים בקערה של פסח, שהם מצה זרוע ביצה מרור חרוסת חזרת כרפס - והם נגד שבע ספירות העליונות, ושש המצות שהם נגד ספירות העליונות, אין לנו רשות לדרוש בהם, שהם כתר חכמה בינה. יחד הם עשרה, שכתוב במופלא ממך אל תדרוש.

"הבל הבלים אמר קהלת, הבל הבלים הכל הבל" הנה כולם שבעה הבלים. הם הבלים שהעולם מתקיים עליהם - אחד מהם הבל של תינוקות של בית רבן, ושלושה שהעולם עומד עליהם - על התורה, ועל העבודה, ועל גמילות חסדים. ושאר, לעניני אחרים כמו שמבואר. ולפי עניות דעתי שלושה אחרים, קול צום ממון, תפילה וצום וצדקה. תפילה (ונשלמה פרים שפתנו) צום, (יום הכפורים שהוא עיקר יום סליחות), וממון (וצדקה תציל ממות), וצום זה גם רמז שבן אדם יצום ממעשיו הרעים ויחזור בתשובה, שהתשובה דבר גדול מאוד, שמגעת עד כסא הכבוד.

וכנגד השבעה הבלים שהעולם עומד עליהם, יש שבעה הבלים שהם הבל ורעות רוח - והבל וחולי רע, ועוד, ועוד, כולם שבע. והם הבלים שמלקים בני אדם שילכו באורח ישר.

גינת נוי

סוכות, מגילת קהלת

מאת הרב המקובל רבי ג'ינו ג'אן זצ"ל מיוצאי לוב

תלמידו המובהק של הגה"ק רבי יוסף ג'יעאן זצוק"ל

ראש בית הדין בסרת-לוב

תשפ"א, גליון מס' לה טל: 052-7611435 מייל: y.b.daskal@gmail.com כל הזכויות שמורות ©

[ב]

וראיתי אני שיש יתרון לחכמה מן הסכלות כיתרון האור מן החשך. (ב, יג)

בזוהר הקדוש מבאר הפסוק כפשוטו, שעל ידי שאתה יודע דברי שטות, אתה יודע להעריך את החכמה, כי רק על ידי זה אתה מבין מה הערך של התורה לאומת דברי השטות. וז"ל הזוהר: "ויקרא מ"ז ע"ב) – "וראיתי אני שיש יתרון לחכמה מן הסכלות, מן הסכלות ממש אתי תועלתא לחכמתא. דאלמלא לא אשתכח שטותא בעלמא, לא אשתמודע חכמתא ומלוי, (תקון קכג א) ותאנא חיובא הוא על בר נש דאוליף חכמתא, למילף זעיר מן שטותא, ולמנדע לה, בגין דאתי תועלתא לחכמתא בגיניה, כמה דאתיא תועלתא לנהורא מחשוכא, דאלמלא חשוכא לא אשתמודע נהורא ולא אתיאי (נ"א אתחזי) תועלתא לעלמא מניה וככו". "ורב המנונא סבא כד הוו ילפין מניה חבריאי רזי דחכמתה, הוה מסדר קמייהו דקרא דמילי דשטותא, בגין דייתי תועלתא לחוכמה בגיניה, הה"ד "יקר מחכמה ומכבוד סכלות מעט, כמו שלא ניכר המתוק עד שטעים טעמה של מרירה, כמו שלא ניכר הטהור אלא מטמא, ככתוב וטהרו הכהן, וכמו שלא ניכר הלבן אלא מצבע אחר, אם יהיו חטאיכם כשני כשלג ילבינו" עכ"ל הזוהר הקדוש.

תרגום: מן הסכלות ממש יש תועלת לחכמה, שאם לא היה שטות נמצא בעולם, לא היתה החכמה נכרת. וחיוב על אדם שלומד חכמה, שילמד קצת שטות ולהכירו, כי על ידי זה תבוא תועלת לחכמתו, כמו שתועלת האור ניכרת על ידי החושך, שאלמלא החושך, לא היה ידוע האור, ולא היתה לעולם תועלת מהאור. ורב המנונא סבא, כשהיו לומדים ממנו סודות החכמה, היה מסדר לקורא דברי שטות, כדי שתבוא תועלת לחכמה על ידו, וזה מה שכתוב "יקר מחכמה ומכבוד-סכלות מעט".